Dosarul nr.1-24012211-05-21rji-10112025

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia
Judecător Octavian Grecu

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E
în numele Legii

05 iunie 2026 municipiul Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud
Având în componența sa:
Președintele completului: **Evgheni Bancov**
Judecătorii: **Grigori Colev, Valeri Hudoba**

a judecat în absența părților, în ordine de recurs, cauza la plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva Instituțiilor Penitenciare din Republica Moldova cu privire la condițiile de detenție, la recursul administrației Penitenciarului nr.5-Cahul, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025,-

C O N S T A T Ă :

În fapt:

Condamnatul Gaidarji Dmitri la 28 mai 2018 a înaintat instanței de judecată plângere împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție, contrare jurisprudenței CEDO, prin care a solicitat constatarea deținerii sale în condiții contrare art.3 CEDO.

În motivarea plângerii petentul indicat că, pe întreaga perioadă a detenției sale în Penitenciarul nr.5-Cahul administrația penitenciarului i-a încălcat în mod intenționat drepturile și normele Codului de executare. Solicită constatarea încălcării dreptului său la separarea condamnaților. Încălcarea constă în faptul că acesta este deținut împreună cu persoane care au fost condamnate anterior, persoane aflate în tratament pentru dependență de droguri, persoane care lucrează pe teritoriul instituției penitenciare, precum și cu condamnați recunoscuți drept încălcători ai regimului de detenție, deși el nu a fost condamnat anterior. O altă încălcare invocată se referă la dreptul de acces la informație, întrucât nu este asigurată posibilitatea de a urmări programe televizate, iar condamnații nu au acces la modificările legislative publicate în limba rusă. Condamnatul susține că i-a fost încălcat și dreptul de a se plimba în aer liber, deoarece spațiul destinat plimbărilor este închis în scopuri comerciale. De asemenea, condamnatul a indicat că sunt încălcate normele privind suprafața minimă de detenție și condițiile de locuit. Celulele destinate deținerii condamnaților nu corespund cerințelor sanitar-igienice. Administrația instituției penitenciare îl deține în condiții inumane și degradante, care îi afectează demnitatea, îi provoacă suferințe psihice și fizice și îi pun în pericol sănătatea. În celulă există mucegai și un nivel ridicat de umiditate, din cauza cărora obiectele personale mucegăiesc. În celulă sunt deținute mai multe persoane decât permit normele legale. Susține că administrația

instituției penitenciare i-a încălcat și dreptul la alimentație în cantitatea prevăzută de lege și în conformitate cu normele existente.

Solicită constatarea încălcărilor art.3 CEDO în privința sa pentru toată perioada de deținere în Penitenciarul nr.5-Cahul și a reduce termenul de pedeapsă.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 02 iulie 2018, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri și s-a obligat administrația Penitenciarului nr.5-Cahul să asigure respectarea drepturilor condamnatului Gaidarji Dmitri privind spațiul locativ, în conformitate cu legislația în vigoare. În rest, plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată /vol.1, f.d.48-50/.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 22 noiembrie 2018, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 02 iulie 2018, iar cauza a fost trimisă spre rejudecare la Judecătoria Cahul, într-un alt complet de judecată /vol.1, f.d.92-102/.

La 20 decembrie 2019 condamnatul Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul, sediul Taraclia, cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de reclamant în cadrul procedurii judiciare și să fie încasată de la Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției în beneficiul său suma de 6.000.000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat în timpul aflării sale în arest în Penitenciarul nr.5-Cahul, precum și ca urmare a condițiilor de detenție din Penitenciarul nr.5-Cahul /vol.2, f.d.17/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 08 septembrie 2020, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr.5-Cahul. Instanța a constatat că, în perioada 08.11.2013 – 22.05.2018 Gaidarji Dmitri a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar în rest plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată. Cererea de chemare în judecată a lui Gaidarji Dmitri privind încasarea de la Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției a sumei de 6.000.000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat în timpul detenției sale în Penitenciarul nr.5-Cahul a fost lăsată fără examinare, fiindu-i explicat lui Gaidarji Dmitri dreptul de a înainta o acțiune civilă în procedură civilă /vol.2, f.d.133-135/.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2021, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 08 septembrie 2020, iar cauza a fost trimisă spre reexaminare la Judecătoria Cahul, într-un alt complet de judecată /vol.2, f.d.205-213/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 30 aprilie 2021, a fost respinsă plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri privind condițiile de detenție și i-a explicat acestuia că are dreptul să solicite repararea prejudiciului moral cauzat de condițiile de detenție din instituțiile penitenciare pe calea procedurii civile /vol.3, f.d.196-197/.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 28 iuie 2021, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 30 aprilie 2021, iar cauza a fost trimisă spre o nouă examinare la aceeași instanță, într-un alt complet de judecată /vol.4, f.d.82-88/.

Ulterior, condamnatul Gaidarji Dmitri la 26 februarie 2021 a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție, contrare jurisprudenței CEDO, prin care a solicitat constatarea deținerii sale în condiții contrare art.3 CEDO.

În motivarea cererii petentul solicită constatarea încălcării art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în privința condamnatului Gaidarji Dmitri în Penitenciarul nr.5-Cahul și încasarea de la Ministerul Justiției, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul condamnatului Gaidarji Dmitri, a sumei de 200.000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Susține că prezența gândacilor și a șobolanilor în celulele în care sunt deținuți condamnații contravine prevederilor art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Gândacii sunt purtători ai diferitelor boli infecțioase. Deși administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, invocă că desfășoară măsuri preventive de combatere a rozătoarelor și insectelor, însă acestea reprezintă, în realitate, doar răspunsuri formale, sunt ineficiente și nu produc rezultate concrete /vol.5, f.d.3/.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 23 iunie 2021, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a cauzei penale cu nr.2ji-113/2021 la cauza penală cu nr.21ji-201/2020 pentru examinare într-o procedură unică /vol.5, f.d.59-60/.

La 06 august 2019 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție, contrare jurisprudenței CEDO, prin care a solicitat constatarea deținerii sale în condiții contrare art.3 CEDO.

În motivarea plângerii a indicat că, a fost deținut în Penitenciarul nr.5-Cahul în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în celula nr.22, postul nr.3. În această celulă nu există acces suficient la lumina naturală, deoarece la fereastră sunt instalate două grilaje, iar jumătate din fereastră este acoperită cu o placă metalică. Condițiile din celulă sunt insuportabile: pereții sunt murdari, lipsește ventilația, iar în grupul sanitar nu există iluminare și nici ventilație. Sub fereastra celulei sunt amplasate containere pentru deșeuri, ceea ce face imposibilă deschiderea ferestrei pentru aerisirea încăperii. Totodată, există riscul ca șobolanii să pătrundă în celulă prin fereastră. Susține că s-a adresat administrației Penitenciarului nr.5-Cahul cu solicitarea de a fi transferat într-o altă celulă, cu condiții acceptabile de detenție, însă toate cererile sale au fost ignorate de administrație /vol.6, f.d.3/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 25 noiembrie 2019, plângerea depusă de Gaidarji Dmitri a fost admisă parțial. Fiind constatat că Gaidarji Dmitri a fost deținut în Penitenciarul nr.17-Rezina în perioada 16.08.2019–04.09.2019 și în Penitenciarul nr.13-Chișinău în perioada 12.08.2019–15.08.2019, precum și în perioada 04.09.2019–14.09.2019, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În rest, plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată /vol.6, f.d.79-81/.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 martie 2020, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 25 noiembrie 2019, iar cauza a fost trimisă spre rejudecare la Judecătoria Cahul, într-un alt complet de judecată /vol.6, f.d.118-122/.

La 28 octombrie 2020 Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a dispus conexarea într-o singură procedură a dosarelor penale nr.21ji-174/2020, nr.21ji-236/2020 și nr.2lji-237/2020 privind plângerile condamnatului Gaidarji Dmitri referitoare la încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în legătură cu condițiile de detenție și aplicarea mecanismului compensatoriu, atribuindu-se cauzei numărul nr.2lji-174/20 (1-20075688-38-21 ji-07072020-1) /vol.6, f.d.147-148; vol.8, f.d.14; vol.9, f.d.35/.

La 05 noiembrie 2020 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la

condițiile de detenție, contrare jurisprudenței CEDO, prin care a solicitat constatarea deținerii sale în condiții contrare art.3 CEDO. În cererea depusă, petentul a indicat că se află în stare de arest din anul 2013. Acesta solicită constatarea încălcării art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în perioada arestului preventiv. În luna ianuarie 2014 a fost transferat din Penitenciarul nr.5-Cahul în Penitenciarul nr.13-Chișinău. În Penitenciarul nr.13-Chișinău condamnatul a fost deținut în celula nr.46. Condițiile de detenție din această celulă contravin prevederilor art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Celula este amplasată la subsol, ceea ce determină un nivel ridicat de umiditate și igrasie, condiții care afectează starea de sănătate. În celulă nu există suficientă lumină naturală, deoarece numărul mare de grilaje de la fereastră împiedică pătrunderea luminii solare. De asemenea, din cauza numărului mare de grilaje cu structură deasă, curățarea și igienizarea sunt dificile. Într-o celulă cu suprafața totală de 9 m² au fost deținute 4 persoane, ceea ce contravine normelor și art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Grupul sanitar se afla într-o stare nesatisfăcătoare, fără ușă și fără sistem de ventilație /vol.7, f.d.3-4/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 16 noiembrie 2020, plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva Instituțiilor Penitenciare a Republicii Moldova referitoare la condițiile de detenție, contrare jurisprudenței CEDO, în calitate de prevenit, a fost respinsă /vol.7, f.d.46-47/.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2021, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 16 noiembrie 2020, referitoare la plângerea depusă de Gaidarji Dmitri privind condițiile precare de detenție în Penitenciarul nr.13-Chișinău. S-a dispus rejudecarea cauzei de către prima instanță – Judecătoria Cahul, într-un alt complet de judecată /vol.7, f.d.81-85/.

La 10 februarie 2020 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, plângere privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13-Chișinău, care contravin art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În cererea depusă, petentul a indicat că la 05.02.2020 a fost adus în Penitenciarul nr.13-Chișinău. A fost deținut în celula nr.43, unde condițiile de detenție sunt degradante și încalcă demnitatea umană. Celula nr.43 este amplasată la subsol, unde există un nivel ridicat de umiditate și igrasie. Fereastra se află într-o stare nesatisfăcătoare, în celulă există curent, iar sistemul de încălzire practic nu funcționează, temperatura aerului nefiind mai mare de 13°C. În grupul sanitar lipsește ușa. La sosire, administrația nu a asigurat lenjerie de pat. De asemenea, nu sunt disponibile medicamente. În celulă se află un număr mare de gândaci. Într-o celulă cu suprafața totală de 9 m² sunt amplasate 6 locuri de dormit. Cantitatea și calitatea hranei distribuite nu corespund normelor. Totodată, administrația Penitenciarului nr.13-Chișinău refuză să ofere condamnaților posibilitatea efectuării unui apel telefonic pe cheltuiala instituției. Cantitatea și calitatea hranei distribuite nu corespund normelor. Totodată, administrația Penitenciarului nr.13-Chișinău refuză să ofere condamnaților posibilitatea efectuării unui apel telefonic pe cheltuiala instituției /vol.9, f.d.2-3/.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 15 iulie 2020, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a dosarului penal nr.2ji-107/2021 privind plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri referitoare la încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în legătură cu condițiile de detenție și aplicarea mecanismului compensatoriu, cu dosarul nr.21ji-201/2020 privind plângerea aceluiași condamnat, atribuindu-se cauzei numărul 21ji-201/2020 (1-20086455-38-21 ji-23072020) /vol.9, f.d.38-39/.

La 23 iulie 2020 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr.5-Cahul, care contravin art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În cererea depusă, petentul solicită constatarea încălcării art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în privința condamnatului Gaidarji Dmitri în Penitenciarul nr.5-Cahul. Acesta este deținut în celula nr.22 din Penitenciarul nr.5-Cahul, unde sunt prezenți gândaci și șobolani, fapt care îi pune în mod direct în pericol sănătatea și contravine prevederilor art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului /vol.10, f.d.3/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, din 28 decembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr.5-Cahul și constatarea încălcării art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în perioada detenției în Penitenciarul nr.5-Cahul a fost respinsă ca neîntemeiată /vol.10, f.d.188-196/.

La 14 februarie 2020 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere privind condițiile de transport ale deținuților între instituțiile penitenciare din Republica Moldova pentru participarea la ședințe de judecată.

În motivarea plângerii a indicat că, în cadrul Penitenciarului nr.5-Cahul mijloacele de transport nu corespund cerințelor și normelor pentru transportul persoanelor. Aceste vehicule sunt, din punct de vedere al caracteristicilor tehnice, autovehicule de marfă, adaptate pentru transportul deținuților. În mijloacele de transport lipsește sistemul de ventilație și încălzire. În perioada de iarnă, transportul nu este încălzit, ceea ce duce la temperaturi extrem de scăzute, iar în perioada de vară, caniculară, temperatura ajunge până la 40°C, fără a fi asigurată apă potabilă /vol.11, f.d.3/.

La 18 februarie 2020 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere privind condițiile de detenție din Penitenciarul nr.5-Cahul, care contravin art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În motivarea plîngerii a indicat că, la 10.02.2020 condamnatul a fost adus în Penitenciarul nr.5-Cahul, unde a fost deținut în celula nr.22. Pe parcursul a 7 zile, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul a refuzat în mod categoric să echipeze celula cu mobilierul necesar. Nu există masă și scaun, din cauza cărora nu sunt asigurate condiții pentru servirea mesei. În plus, din cauza unor lucrări de proastă calitate, în celulă se infiltrează apă, iar administrația Penitenciarului nr.5-Cahul refuză să remedieze aceste defecțiuni, ceea ce duce la umiditate și igrasie în celulă /vol.11, f.d.9/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 18 februarie 2020, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a dosarului penal nr.1-20021007-15-21 ji-4022020-1 (nr.21ji-97/2020) și a plângerii înregistrate sub nr.1-20023329-15-2lji-18022020 (nr.21ji-117/2020), atribuindu-se cauzei numărul nr.21ji-97/2020 /vol.11, f.d.12/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19 octombrie 2021, s-a respins plângerea condamnatului în partea pretențiilor față de condițiile de detenție contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr.5-Cahul pe parcursul transportării din Penitenciarul nr.5-Cahul în instanțele de judecată pentru perioada din 08.11.2013 pînă la 02.07.2019, ca fiind inadmisibilă. S-a respins plângerea condamnatului în partea pretențiilor față de condițiile de detenție contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr.5-Cahul, în partea pretențiilor față de condițiile de detenție contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr.5-Cahul pe parcursul transportării din Penitenciarul nr.5-Cahul în instanțele de judecată pentru perioada din 03.07.2019 pînă la 12.04.2021, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 23 decembrie 2021, a fost admis recursul condamnatului Gaidarji Dmitri, fiind casată încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19 octombrie 2021, privind plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri referitoare la condițiile de detenție, care, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din CEDO, iar cauza a fost trimisă spre rejudecare aceleiași instanțe, într-un alt complet de judecată /vol.12, f.d.81-88/.

La 12 octombrie 2021 condamnatul Gaidarji Dmitri a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central, plângere privind aplicarea mecanismului compensatoriu pentru încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În cererea depusă, petentul a indicat că prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 25.11.2019, dosarul nr.21ji-314/2019, s-a constatat încălcarea art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în privința lui Gaidarji Dmitri în perioada detenției preventive în penitenciar. Hotărârea a intrat în vigoare. Perioada arestului preventiv a fost cuprinsă între 08.11.2013 și 03.07.2019, de la momentul reținerii și până la decizia Curții de Apel Cahul. Încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului s-a produs pe o perioadă îndelungată, de aproximativ șapte ani, la momentul adoptării hotărârii judecătorești. Întrucât legislația prevede un mecanism compensatoriu pentru încălcarea drepturilor omului survenite în cadrul instituțiilor statului, în acest caz o compensație echitabilă ar constitui suma de 6.000.000 lei, care urmează a fi încasată de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în beneficiul lui Gaidarji Dmitri. Această sumă este considerată justificată și motivată, având în vedere că încălcarea art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului s-a produs pe o perioadă îndelungată /vol.13, f.d.3-5/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 12 aprilie 2022, s-a conexat dosarul penal privind condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului Gaidarji Dmitri în timpul deținerii sale în instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova la dosarul nr.2lji-17/2022, aflat pe rolul judecătorului Judecătoriei Cahul, sediul Central, Leonid Turculeț /vol.13, f.d.73/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 03 octombrie 2022, s-a transmis dosarul penal nr.21ji-181/2022 privind plângerea lui Gaidarji Dmitri referitoare la condițiile de detenție pentru eventuala conexare cu dosarul nr.21ji-239/2022, aflat pe rolul judecătorului Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, Victoria Bogomolova /vol.13, f.d.95/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, din 29 noiembrie 2022, s-a dispus conexarea într-o singură procedură a dosarului penal nr.21ji-181/2022 și a dosarului nr.21ji-13/2022 privind plângerea lui Gaidarji Dmitri referitoare la condițiile de detenție /vol.14, f.d.36-37/.

La 31 ianuarie 2024 la Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a fost înregistrată cererea lui Gaidarji Dmitri privind constatarea încălcării art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în perioada detenției în Penitenciarul nr.5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-Rezina.

În motivarea plângerii a indicat că, prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 21.03.2019, în dosarul nr.21ji-70/2019, precum și prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 25.11.2019, în dosarul nr.21ji-314/2019, s-a constatat încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenție în perioada 08.11.2013–31.10.2018 și în timpul arestului preventiv. Acesta a invocat încălcarea dreptului la spațiul minim de detenție. În Penitenciarul nr.5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-Rezina nu a fost asigurat un

iluminat corespunzător, hrană de calitate și nu au fost respectate normele de alimentație. Rația alimentară este monotonă, fiind practic oferite zilnic aceleași produse, iar alimentele sunt de calitate inferioară. În spațiile de locuit, temperatura aerului în perioada de iarnă nu atinge 16°C. În Penitenciarul nr.17-Rezina nu sunt respectate normele de igienă personală, nu se asigură schimbarea regulată a lenjeriei de pat și nu există posibilitatea spălării regulate a hainelor. În celule și spațiile de locuit sunt prezenți în mod constant șobolani, ploșnițe și gândaci. Asistența medicală nu corespunde normelor, lipsesc medicii, iar îngrijirea medicală nu este acordată în condiții de confidențialitate. Nu există spații pentru fumat, motiv pentru care deținuții sunt nevoiți să fumeze în încăperile de locuit. În Penitenciarul nr.5-Cahul lipsesc condițiile pentru uscarea hainelor, iar în spațiile de locuit există umiditate ridicată și igrasie, ceea ce duce la apariția mucegaiului. Condițiile pentru efectuarea dușului nu corespund cerințelor art.3 din Convenție. Condițiile de detenție în Penitenciarul nr.5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-Rezina rămân fără perspective de îmbunătățire, iar până în prezent persistă încălcarea art.3 din Convenție /vol.15, f.d.4-9/.

La 4 august 2023 la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a fost înregistrată plângerea lui Gaidarji Dmitri împotriva acțiunilor Administrației Naționale a Penitenciarelor din Republica Moldova.

În motivarea plângerii a indicat că în niciuna dintre instituții nu există condiții acceptabile pentru efectuarea plimbărilor în aer liber. În Penitenciarul nr.5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-Rezina, suprafața curților de plimbare este de aproximativ 7-8 m², ceea ce este vădit insuficient pentru o plimbare normală. Aceste spații nu sunt dotate cu protecție împotriva condițiilor meteorologice nefavorabile. Celulele în care a fost deținut condamnatul în Penitenciarul nr.13-Chișinău (nr.43, nr.44, nr.45, nr.46, nr.47 și nr.48) sunt amplasate la subsol. În Penitenciarul nr.17-Rezina, curțile de plimbare sunt situate pe acoperișul celui de-al doilea corp de regim, astfel încât plimbarea se desfășoară pe acoperiș, la nivelul unui al patrulea etaj. În Penitenciarul nr.5-Cahul, Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-Rezina, curțile de plimbare au o suprafață mult mai mică decât cea a celulelor în care sunt deținuți condamnații și nu sunt dotate cu echipament sportiv pentru exerciții fizice. Perioada în care a fost privat de o plimbare adecvată și de acces la aer liber se întinde din 08.11.2013 până în prezent. Administrația Națională a Penitenciarelor din Republica Moldova este responsabilă pentru încălcarea condițiilor de detenție din instituțiile aflate în subordinea sa, condiții care contravin art.3 din Convenție /vol.16, f.d.27/.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 28 martie 2025, s-a conexat într-o singură procedură dosarul penal nr.21ji-86/2025 și dosarul penal nr.21ji-56/2024 privind plângerea lui Gaidarji Dmitri referitoare la condițiile de detenție /vol.16, f.d.43/.

La 15 aprilie 2025, la Judecătoria Cahul, sediul Central, a fost înregistrată cererea lui Gaidarji Dmitri privind aplicarea art.385 alin.(5) din Codul de procedură penală și reducerea termenului de pedeapsă conform formulei de calcul de una zi de arest pentru două zile de privare de libertate.

În motivarea plângerii, condamnatul a indicat că, potrivit încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 25.11.2019, în dosarul nr.21ji-314/2019, s-a constatat încălcarea drepturilor garantate de art.3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în perioada arestului preventiv. De asemenea, potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 03.07.2019, aflată în executare, perioada arestului preventiv este cuprinsă între 08.11.2013 și 03.07.2019, ceea ce constituie aproximativ 2065 de zile. La momentul pronunțării deciziei Curții de Apel Cahul din 03.07.2019, Curtea Constituțională a Republicii Moldova nu examinase încă problema aplicării mecanismului

compensatoriu în privința persoanelor condamnate pe viață pentru încălcarea art.3 din Convenție. În temeiul art.385 alin.(5) și art.473⁴ din Codul de procedură penală, precum și al încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 25.11.2019, petentul a solicitat ca perioada de 2065 zile de arest preventiv să fie calculată după formula de un zi de arest pentru două zile de detenție și să fie compensată în termenul de executare a pedepsei cu 4130 de zile /vol.16, f.d.52-53/.

Încheierea instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, s-a admis parțial plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri. S-a constatat deținerea lui Gaidarji Dmitri în condiții contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr.5-Cahul și Penitenciarul nr.17 Rezina în perioada 26.11.2019 până la 29.07.2025, termenul de executare a pedepsei fiind recunoscut ca executat în condiții în care contravin art.3 CEDO.

Cererea lui Gaidarji Dmitri privind încasarea de la Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției a sumei de 6.000.000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat în timpul detenției sale în Penitenciarul nr.5-Cahul a fost lăsat fără examinare, fiind explicat lui Gaidarji Dmitri dreptul de a se adresa cu o acțiune civilă în procedură civilă.

În rest, plângerea lui Gaidarji Dmitri împotriva instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care îi afectează grav drepturile în perioada arestului preventiv, s-a respins ca inadmisibilă.

Recursul Administrației Penitenciarului nr.5-Cahul.

Legalitatea încheierii judecătorului de instrucție a fost contestată cu recurs nemotivat la 30 iulie 2025 de către administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, prin care solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri privind aplicarea prevederilor art.473⁴, art.385 alin.(5) Cod de procedură penală.

Consideră încheierea din 29 iulie 2025 ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării. Luând în considerare că în prezent nu sunt cunoscute circumstanțele pricinii, constatate de judecătorul de instrucție, probele pe care își întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe, indică că motivele de fapt şi de drept în susținerea recursului vor fi expuse într-o cerere adăugătoare după recepționarea încheieri primei instanțe, cât şi în cadrul examinării ședinței de judecată.

Termenul de depunere a recursului:

Conform art.473⁴ alin.(9) Cod de procedură penală, *încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond*.

Lucrările dosarului, atestă că instanța de judecată a pronunțat încheierea în ședința din 29 iulie 2025, în prezența condamnatului, apărătorului acestuia și a reprezentantului Penitenciarului nr.5-Cahul. La 30 iulie 2025 Penitenciarul nr.5-Cahul a depus cererea de recurs. Astfel, se atestă respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac de către recurent.

Procedura în fața instanței de recurs:

Conform art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces*.

Participanții au fost notificați despre data examinării cauzei și le-a fost oferit termen pentru depunerea referinței și pentru a opta cu privire la necesitatea administrării de noi probe.

La 15 aprilie 2025, condamnatul Gaidarji Dmitri a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, cu menținerea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind materialele dosarului, analizând încheierea contestată în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată conchide respingerea recursului, cu menținerea încheierii primei instanțe.

Potrivit art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat*.

După cum rezultă din materialele cauzei, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost pronunțată la 29 iuie 2025.

Legalitatea încheierii judecătorului de instrucție a fost contestată cu recurs nemotivat la 30 iulie 2025 de către administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, în care a indicat că motivele de fapt și de drept în susținerea recursului vor fi expuse într-o cerere adăugătoare după recepționarea încheierii primei instanțe.

Potrivit avizului de recepție, anexat la materialele cauzei, se confirmă faptul că, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul a recepționat la 06 august 2025 încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025 /vol.16, f.d.99/.

Astfel, la caz, Completul de judecată reține că, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul nu a depus cererea de recurs asupra încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, care să cuprindă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta. Or, potrivit art.445 alin.(1)-(2) Cod de procedură penală, *recursul se declară în scris de persoanele menţionate la art.401 şi trebuie să fie motivat. Cererea de recurs trebuie să cuprindă: conţinutul şi motivele recursului cu argumentarea ilegalităţii hotărârii atacate şi solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art.444 invocate în recurs şi formularea propunerilor asupra hotărârii solicitate.*

Fiind obligat să nu tergiverseze examinarea cauzei și să se intereseze despre examinarea cauzei, recurentul administrația Penitenciarului nr.5-Cahul nu a întreprins careva acțiuni în sensul depunerii recursului motivat, ceia ce constituie temei de respingere a recursului ca fiind nefondat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa constantă a reiterat că, ţine de obligaţia părţilor de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanţă (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Completul de judecată ține să menționeze că, prin declararea prezentei cereri de recurs ca nefondată, nu va aduce atingere dreptului de acces la justiție, întrucât modalitatea de sesizare a instanței de recurs este condiționată de îndeplinirea unor condiții prescrise de lege, care, în general, sunt rezonabile și proporționale cu scopul vizat, anume bunul mers al justiției.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs la caz, relevă și faptul că, recurentul administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, depunând încă la 30 iulie 2025 cererea de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, menționează că cererea de recurs adăugătoare va fi depusă după recepționarea încheierii instanței de fond. Însă, din cererea de recurs înaintată nu rezultă nici un argument cu privire la dezacordul cu încheierea contestată, or, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul a invocat doar necesitatea admiterii recursului și casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie respinsă plângerea depusă de Gaidarji Dmitri, însă fără a motiva cerința.

Instanța de recurs la caz, relevă şi faptul că recurentul administrația Penitenciarului nr.5-Cahul, prin depunerea la 30 iulie 2025 a cererii de recurs nemotivată împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, a inițiat procedura de recurs împotriva unei încheieri judecătorești şi respectiv, având necesitatea şi obligativitatea legală de a prezenta cererea de recurs motivată, urma să-şi exercite cu bună-credință obligațiile sale procesuale, să întreprindă toate măsurile necesare pentru a înlătura impedimentele procesuale, asigurând bunul mers a judecării cauzei.

Completul de judecată menționează că, potrivit jurisprudenței CEDO, participanții la procesul de judecată, inițiind proceduri în justiție sau aflând despre implicarea în cadrul unei cauze judiciare, urmează să-şi asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său. Or, fiind parte interesată în judecarea acestei cauze, recurentul Penitenciarului nr.5-Cahul urma să exercite cu diligență condițiile instituite de legiuitor pentru declararea admisibilității recursului.

În lumina celor expuse, statuând cu certitudine faptul că partea recurentă nu a respectat cerințele art.444 Cod de procedură penală și anume nu a prezentat instanței de recurs cererea de recurs care să cuprindă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta şi, având în vedere faptul că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor administrate, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat şi a menține încheierea contestată fără modificări.

Călăuzindu-se de prevederile art.447-449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge recursul administrației Penitenciarului nr.5-Cahul.

Se menține încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, din 29 iulie 2025, în cauza la plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva Instituțiilor Penitenciare din Republica Moldova cu privire la condițiile de detenție.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător: **Evgheni Bancov**

Judecătorii: **Grigori Colev**

Valeri Hudoba